

**Piczil Márta, Pikó Bettina: Az ápolás mint hivatás:
magatartástudományi elemzés**

Szeged : Jate Press, 2012, 203. p.

ISBN 978 963 315 092 4

Olaszi-Farkas Katalin

Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar Könyvtára

e-mail: kata@etszk.u-szeged.hu

A szerzők közös munkájának egy újabb bizonyítéka ez a magatartástudományi elemzés, amely ismét az egészségügyi szakdolgozók életminőségére fókuszál. A segítő foglakozásúak testi, lelki egészségének megőrzése a nagy emocionális megterhelés, és a munkahelyi stressz folyamatos megélése miatt, a lelki és fizikai megbetegedések magasabb kockázatához vezethet. Az ápolói hivatás stresszterheltsége igen nagy, következményei között az egyik legfontosabb a kiégés jelensége, amely az ápolók mentális és fizikai egészségi állapotának romlásához vezethetnek. (Pikó, Piczil 2007). A fekvőbeteg ellátás területén dolgozó ápolók körében bizonyítottan emelkedett a kiégettség aránya az elmúlt nyolc évben és minden ötödik ápoló már a pályája elején kiég (Irinnyi, Németh 2010).

A probléma aktualitását és fontosságát jelzik, hogy az elmúlt években Magyarországon is érezhető egyre nagyobb érdeklődés az egészségügyben dolgozók életminőségének javítására és intenzív kutatások kezdődtek a téma alapos vizsgálatára. A szerzők elismerését szolgálja az a kitartás, amit a téma kutatásának szenteltek. Az évek során alkotott több tucat tudományos cikk, tanulmány és konferencián elhangzott előadást követően, egy több mint tíz éve tartó vizsgálat eredményeként, az ápolói életpálya komplex elemzését nyújtják ebben a kötetben.

Könyvük az ápolói hivatás jellemzőit kutatva a Csongrád-megyei egészségügyi szakdolgozók és leendő ápolók, valamint a szegedi kórházi osztályon dolgozók és a vajdasági szakdolgozók élet- és munkakörülményeit vizsgálja, majd összehasonlítja a szegedi és a szabadkai egészségügyi dolgozók helyzetét. Az empirikus kutatás mérőeszközei mind a négy esetben a szociodemográfiai változók, a pályaorientáció, az ápolói hivatás presztízse, a munkaelégedettség, a lelki megterhelés, az egészségi állapot önértékelése és az egészségügyi szakdolgozók szociális helyzete.

A szerzők a kutatási beszámolók megszokott kereteit követik, a tanulmányban közölt négy vizsgálat egyenként külön fejezetben kerül bemutatásra. Ezt követi az eredmények részletes kiértékelése, megbeszélése, és a következtetések megállapítása táblázatok és pontos statisztikai adatok bemutatásával. A kvantitatív elemzés mellett kvalitatív feltáró módszerek is érvényesültek, a szerzők a kérdőíves vizsgálatok kiegészítéseként interjúkat is készítettek. Módszertani szempontból a könyv szerkezete jól strukturált, a legáltalánosabb célok bemutatását a specifikus eredmények integrációja követi.

A kutatás céljának megfogalmazása előtt a szerzők, az első nagyobb fejezetben az ápolói életpálya jellemzőinek irodalmi áttekintését adják. A kutatók megfogalmazzák, hogy az ápolói hivatás pozitívabb megítélése a szakma megújítására és átszervezésére kell, hogy ösztönözzön. A vizsgálatok során információkat gyűjtenek arról is, hogy

milyen tényezők játszanak szerepet a pályaválasztásban, milyen motivációs folyamat vezet a pályaidentifikációhoz (Helembai, 2010).

Az ápolói munkával együtt járó stressz, feszültségek, szorongás – természetesen az egyén személyiségétől függően- okozhatnak szomatikus tüneteket, betegséget. A szerzők vizsgálják, az egészségi állapot és az életmód jellemzőit, mennyire elégedettek munkájukkal és életkörülményeikkel a szegedi és szabadkai egészségügyi dolgozók. Saját egészségi állapotukat hogyan ítélik meg. Az alacsony erkölcsi és anyagi megbecsülés mellett mi az motiváció, ami a pályán maradásukat erősíti.

A kutatók külön fejezetet szentelnek a határon túli kitekintésnek, amelyben a szegedi és a szabadkai egészségügyi dolgozók helyzetének összehasonlítását végzik. Az utolsó fejezetben a szerzőpáros megkísérli a napjainkban méltatlanul mellőzött, kevésbé vonzó egészségügyi-ápolói életpálya nehézségeinek feltérképezését és kísérletet tesz arra is, hogy a kutatási eredmények tükrében megoldási javaslatokat kínáljanak az ápolók életminőségének javítására. Feladatként fogalmazzák meg, széleskörű szakmai és társadalmi fórumok megteremtését, amely irányt adhat a szakma számára egy határozott jövőkép megteremtéséhez.

A mű egyaránt szolgálhat hasznos olvasmányként, az egészségügyben tanuló hallgatók számára, felhasználhatják a tanulmány végén található magyar és nemzetközi szakirodalmi hivatkozást, vagy bevezetést nyújthat számukra a kutatások módszertanába. Másrészt tekinthetjük ezt a művet további tudományos vizsgálatok alapjának, amely hozzájárulhat ahhoz, – a szerzők szavait idézve – hogy „az ápolói tevékenység újból megbecsült hivatássá váljon”.

Irodalomjegyzék:

- 1. Helembai K. (2010).** Általános ápoláslélektan. Budapest: Medicina.
- 2. Irinyi T., Németh A. (2010).** Az egészségügyet ért kedvezőtlen külső hatások következménye a szakdolgozók lelki egészségére. *Nővér*, 23. 5. 23-30.
- 3. Pikó B., Piczil M. (2007).** A saját egészség megítélése és a pszichoszociális munkakörnyezet. *LAM*, 17. 1. 65-69.